

Folkhälsomyndigheten

Beslutsunderlag

Rekommendation gällande smittskyddsinsatser till personer som ankommer till Sverige från Ukraina

Denna titel kan laddas ner från: www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/. En del av våra titlar går även att beställa som ett tryckt exemplar från Folkhälsomyndighetens publikationsservice, publikationsservice@folkhalsomyndigheten.se.

Citera gärna Folkhälsomyndighetens texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovsmannens tillstånd att använda dem.

© Folkhälsomyndigheten, 2022.

Artikelnummer: 22073

Om publikationen

Denna rekommendation har tagits fram mot bakgrund av rådande situation i Ukraina och de eventuella flykting- och migrantströmmar som det medför. Syftet är att beskriva vilka smittskyddsinsatser som Folkhälsomyndigheten bedömer är nödvändiga för personer från Ukraina som söker skydd i Sverige. Situationen kan förändras snabbt vilket gör att detta dokument kan komma revideras.

Folkhälsomyndigheten

Anders Tegnell

Avdelningschef för avdelningen för folkhälsoanalys och datautveckling

Innehåll

Beslutsunderlag.....	1
Om publikationen	3
Innehåll.....	4
Bakgrund.....	5
Smittsamma sjukdomar i Ukraina.....	6
Vaccinationstäckning i Ukraina.....	7
Covid-19.....	7
Hälso- och sjukvård	8
Testning och behandling	8
Vaccination	8
Covid-19.....	8
Influensa	9
Dokumentation och registrering.....	9
Referenser	10

Bakgrund

Rysslands invasion av Ukraina får konsekvenser i och med att delar av civilbefolkningen tvingas söka skydd i ett annat land, däribland Sverige. Det är i dagsläget svårt bedöma hur situationen i Ukraina kommer att utvecklas, både på kort och lång sikt. För närvarande får män mellan 18 och 60 år inte lämna Ukraina. Äldre personer, personer med funktionshinder och personer i utsatthet kan ha svårt att lämna landet och det kommer därför sannolikt i huvudsak att vara kvinnor och barn som söker skydd i Sverige. Det är därför särskilt viktigt att betona det barnrättsliga perspektivet.

Smittsamma sjukdomar i Ukraina

I Ukraina är förekomsten av både tuberkulos och hiv betydligt högre än i Norden. Incidensen för tuberkulos är 57–77 fall per 100 000 invånare, jämfört med 3,6 per 100 000 i Sverige (1). Även dödligheten för tuberkulos är högre och ligger på 7,4 per 100 000, vilket kan jämföras med 0,2 per 100 000 invånare i de nordiska länderna (1). Enligt CDC var cirka en tredjedel av alla nya fall under 2019 antingen monoresistent och multiresistent tuberkulos. Ungefär 75 procent av patienterna behandlas framgångsrikt.

Incidensen för hiv var 37 fall per 100 000 invånare, jämfört med 4 fall per 100 000 i de nordiska länderna (2). Under 2019 diagnostiserades 33 620 nya fall och 257 000 personer uppskattas leva med hiv i landet. Drygt hälften av dem med diagnostiserad hiv står på behandling (3).

Ukraina hade mässlingsutbrott 2018–2019, då 57 000 fall av mässling under 2019 rapporterades (1). Senare data tyder på att mässlingsutbrottet är under kontroll. Utbrottet indikerar dock att det finns luckor i vaccinationstäckningen.

Vaccinationstäckning i Ukraina

Barnvaccinationsprogrammet i Ukraina omfattar hepatit b, tuberkulos, mässling, påssjuka, röda hund, difteri, stelkramp, kikhosta, polio och Haemophilus Influenzae typ B (Hib) (4).

I Ukraina är vaccinationstäckningen bland barn lägre än bland barn Sverige (5). Siffror på den nationella vaccinationstäckningen är osäker för vissa regioner i Ukraina, där kan vaccinationstäckningen antas vara lägre än det nationella genomsnittet.

Vaccinationstäckningen i barnvaccinationsprogrammet skiljer sig åt i WHOs databaser vaccine-preventable diseases monitoring system och Health for All database (1).

Tabell 1. Vaccinationstäckning i barnvaccinationsprogrammet i Ukraina.

Vaccin mot	Vaccinationstäckning Data från WHO vaccine-preventable diseases monitoring system 2019	Vaccinationstäckning Data från WHO Health for All database 2020
Mässling	92-93%	85%
Påssjuka	N/A	91%
Polio	83% 78% (dos 3)	84%
Röda hund	93%	91% (2018)
BCG (tuberkulos)	84%	93%
Difteri/stelkramp/kikhosta	89-92% (dos 1) 80% (dos 3)	81%
HiB	80%	85%
Hepatitis B	60%	81%

Covid-19

Vaccinationstäckningen för covid-19 är låg i Ukraina (6). Ungefär en tredjedel, (34,5 %) av befolkningen har fått 2 doser vaccin och 1,7 procent har fått påfyllnadsdos enligt data fram till den 23 februari 2022.

Hälso- och sjukvård

Det är viktigt att personer som flytt från Ukraina får information om och tillgång till hälso- och sjukvård som är nödvändig ur ett smittskyddsperspektiv. En individuell medicinsk bedömning av behov av vård behöver göras, som med fördel genomförs inom ramen för en hälsoundersökning. Därtill bör man även vara uppmärksam på resistensläget gällande antibiotika vid handläggning inom vården, eftersom detta kan se annorlunda ut i länder utanför Norden.

Testning och behandling

Testning för smittsamma sjukdomar görs utifrån en individuell bedömning. Eftersom Ukraina har en hög andel multiresistent tuberkulos bör screening för tbc göras. Läs mer om [rekommendation för preventiva insatser mot tuberkulos](#). Vid behov ska behandling för smittsamma sjukdomar som till exempel hiv och tuberkulos, erbjudas.

Testning för covid-19 görs enligt [provtagningsindikationen](#). Vid bekräftat fall följs [vägledning för smittspårning av covid-19](#).

Vaccination

Kompletterande vaccination i enlighet med det nationella vaccinationsprogrammet ska erbjudas barn upp till 18 års ålder. Särskilt viktigt är skyddet mot mässling, polio och kikhosta för barn under 6 år. För barn 0–<6 år bör också vaccination mot Hib och pneumokocker erbjudas. Eftersom Ukraina är ett land med intermediär eller hög förekomst av hepatit b rekommenderas vaccination mot hepatit b för barn 0–18 år. För barn ska behovet av ytterligare vaccinationer efter de initiala doserna bedömas enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter ([HSLF-FS 2016:51](#)). Läs mer om vaccination av barn och ungdomar i [Vägledning för vaccination enligt föreskrifter och rekommendationer](#).

Vaccination mot mässling, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta bör prioriteras oavsett ålder (7).

Covid-19

Folkhälsomyndigheten [rekommenderar vaccination mot covid-19](#) för personer som är 12 år och äldre. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har en [rekommendation om kostnadsfrihet av vaccinering mot covid-19](#). Läs mer om hantering av personer utan svenskt personnummer på SKR:s [webbplats](#).

I Ukraina används följande vacciner: Spikevax, Comirnaty, COVID-19 Vaccine Janssen, Vaxzevria, Covishield and CoronaVac. Kompletterande vaccination bör göras enligt nedan. Om dokumentation från tidigare vaccination saknas bör en individuell bedömning göras. Läs mer i [Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19](#).

Personer som fått en dos av Comirnaty, Spikevax eller Vaxzevria erbjuds dos två med mRNA-vaccin som är rekommenderat för åldersgruppen eller med Nuvaxovid (8). Dosen dokumenteras som dos 2. Personer som är vaccinerade med en dos av Covid-19 vaccine Janssen rekommenderas en dos av mRNA-vaccin om det har gått minst tre månader sedan första dosen. Vid vaccination av personer 30 år eller yngre används Comirnaty. Dosen dokumenteras som dos 3.

En person som fått en dos av ett vaccin godkänt av WHO men inte registrerat inom EU (Sinovac/Coronavac, Sinopharm, Covishield och Covaxin) erbjuds komplettering med en dos mRNA-vaccin eller Nuvaxovid i Sverige. Vid vaccination av personer som är 30 år eller yngre används Comirnaty eller Nuvaxovid. Den kompletterande dosen dokumenteras som dos 2.(8)

Personer som är vaccinerade med två doser av inaktiverade vacciner Sinovac/Coronavac eller Sinopharm, rekommenderas kompletterande vaccination med en dos mRNA-vaccin eller Nuvaxovid. Dosen ges med minst 8 veckors intervall från föregående dos. Den kompletterande dosen registreras som dos 2(8).

Personer som är vaccinerade med två doser av Covishield eller Covaxin anses ha erhållit komplett primärvaccination.

Influensa

För personer med risk för svår sjukdom bör influensavaccination erbjudas i enlighet med den årliga vaccinationsinsatsen (9). Varje region bestämmer om influensavaccination bör erbjudas med hänsyn tagen till rådande influensaläge.

Dokumentation och registrering

Alla vaccinationer inom det allmänna vaccinationsprogrammet för barn, samt covid-19-vaccinationer, ska rapporteras till NVR. Rapporteringen är obligatorisk och regleras i lagen ([2012:453](#)) om register över nationella vaccinationsprogram (10). För fortsatt vaccinationsplanering kan ett vaccinationskort fyllas i för att visa upp vid senare kontakt med sjukvården (t.ex. "International Certificate of Vaccination or Prophylaxis").

Referenser

1. WHO. WHO Health for All database. 2022 [Available from: <https://gateway.euro.who.int/en/datasets/european-health-for-all-database/>].
2. WHO Europe. HIV/AIDS surveillance in Europe 2019 data 2020. 2020.
3. ECDC. Operational public health considerations for the prevention and control of infectious diseases in the context of Russia's aggression towards Ukraine. 2022 March 8.
4. Ukraine MoHo. Vaccination 2022 [Available from: <https://en.moz.gov.ua/vaccinations>].
5. WHO. WHO vaccine-preventable diseases: monitoring system. 2020 [Available from: https://apps.who.int/immunization_monitoring/globalsummary/countries?countrycriteria%5Bcountry%5D%5B%5D=UKR&commit=OK].
6. Data OWi. Covid-19 vaccination coverage 2022 [Available from: <https://ourworldindata.org/>].
7. Folkhälsomyndigheten. Vaccination av barn och ungdomar - Vägledning för vaccination enligt föreskrifter och rekommendationer. 2020.
8. Folkhälsomyndigheten. Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 2022 [Available from: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/vaccination-mot-covid-19/for-personal-inom-var-d-och-omsorg/for-personal-inom-halso--och-sjukvard/Vagledning-och-fordjupad-information-om-vaccination-mot-covid-19/>].
9. Folkhälsomyndigheten. Vaccinationer till människor på flykt.- Rekommendationer till hälso- och sjukvården. 2015.
10. Lag (2012:453) om register över nationella vaccinationsprogram m.m., (2020).